

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Practica Cancellariae Apostolicae Cvm Stilo Et Formis In Romana Cvria Vsitatis

Paulus, Hieronymus

Venetiis, 1572

Notabilia super vacantibus reseruatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10350

Clemen. j. de qualitate curæ.

Gratia beneficalis censetur subreptitia, si impetrans habens Canonicatum & Præbendam, & expressit Canonicatum, & tacuit de præbenda, quod est verum quando præbendæ sunt distinctæ in Ecclesia, aliàs secus not. Rot. consil. xliiij. Si autem solum Canonicatum habet, & illum tacet, an gratia sit subreptitia? Glo. in c. nostra. de rescrip. dicit qd sic. Idem dicit Archid. de præben. si motu proprio, in verbo beneficij. lib. vj. vide Rot. consil. ccccxxvj. & idem dicit Lap. in Canonicatu super numerario in d. ca. si motu proprio.

Notabilia super vacantibus reseruatīs.

NOta, quod præfens in Curia, & qui non examinatur, semper intitulatur de beneficio reseruatō, quod sibi cōfertur, etiamsi esset portio in Ecclesia reseruata. Fallit in portione præstimoniali, quia potest teneri per laicum, sed absentī mandatur conferri beneficium reseruatū.

Clausula dūmodo. Nota, qd in omnibus reseruatīs, nisi in dignitatibus maioribus post pontificales, vel principales, in collegiatis Ecclesijs ponitur clausula, dūmodo eius dispositio ad nos hac vice pertineat. In beneficijs verò non reseruatīs, semper ponitur clausula, dummodo tempore datæ præsentium non sit in eo alicui specialiter ius quæsitum.

Quando per obitū familiaris Cardinalis. Item quando confertur beneficium vacans per mortem familiaris Cardinalis, licet in hoc debeat accedere voluntas ipsius Cardinalis, secundum regulam Nicol. v. tamen de dicta voluntate non debet fieri mentio in literis Apostolicis, sed de dicta voluntate per scripturam Cardinalis debet fieri sedes in Cancellaria.

Dicitur siue præmissō, siue alio quouis modo. In non reseruatīs dicitur, siue ut præmittitur, siue alio quouis modo &c. & ita de stilo.

Nota, qd in maioribus post pontificales, & principalibus in collegiatis Ecclesijs, ac conuentualibus dignitatibus, si vacent extra Curiam, non ponitur clausula, earum dispositio, vel dummodo tempore datæ &c. quia sunt reseruata ratione beneficiorum. sed si vacant apud sedem, tunc ponitur clausula,

clausula, dummodo eorum dispositio: quia tunc sunt reser-
uata ratione personæ morientis apud dictam sedem.

Quando habenti dignitatem prouidetur de beneficio
quantumcunque modico reseruato, si litera est gratiosa,
semper debet intitulari de illo reseruato quod confertur, li-
cet habeat aliud beneficium magis dignum.

Nota, q̄ vacante beneficio reseruato, si scholaris presens *Quando*
in Curia nō Clericus illud impetrat, litera non pōt esse gra *cui prou-*
tiosa, ex quo ille debet insigniri clericali caractere, ante *detur,*
quā sibi beneficiū conferatur. Sed debent sibi dari tres iudi *qui non*
ces, vt in gratijs expectatiuis, quādo vult creari Canonicus *est cleri-*
cus.

Quando prouidetur de principali dignitate in Collegia
ta, & Canonicatu, & præbenda reseruatis, debet dici dum-
modo eorum Canonicatus & præbendæ dispositio & cæ.
nulla debet fieri mentio de dignitate principali, si vacat ex
tra Curiam. Si verò vacat apud sedem, debet poni clausu-
la, dummodo, vt supra in alijs.

De beneficio iurispatronatus laicorum quodocunque *De patro-*
vacet in Curia vel extra eam, etiamsi derogetur iuripatro *natu lai-*
natus, non datur reseruatio. Idem de hospitalibus quæ cō- *corum.*
mittuntur iuxta formam Clementis editam in Concilio *congrega-*
Vienen. Secus si hospitale daretur in titulū beneficij, quia
tunc daretur reseruatio.

Vacante Canonicatu, & Præbenda, ac dignitate, tunc
in reseruatione debemus dicere, dudum siquidem oēs Ca-
nonicatus, & præbendæ, ac dignitates, ceteraq̄. beneficia & c.

Beneficia vacantia per affecutionem alterius beneficij *Vacant-*
ab expectate sunt Papæ reseruata, nec de illis valet renun- *per ase-*
ciatio facta in manibus ordinarij, vt iuxta extrauagan. Cū *cutione.*
super Ioan. xxij. posita in tit. de censibus hodie ista extra-
uagans reseruatur, quia Cancellaria dat literas de reserua-
tis, secundum constitutionem ad regimen.

Item oīa beneficia reseruata sunt ex tribus Capitibus:
aut ratione loci, vt de vacan. apud sedē, aut ratione p̄sonæ,
vt officialiū sedis Apostolicę, aut ratione beneficiorum, vt
in dignitatibus maioribus post Pontificales, & in principa-
libus Collegiatis Ecclesijs, ac dignitatibus Cōuentualibus.

Affectum dicitur beneficium ratione litis, ratione com-
mendæ.

mendæ.

mendæ, & ratione expectantis, qui acceptauit, & non fecit sibi prouideri, & ybicunque Papa apposuit manum etiam si moriatur. vide not in c. tibi qui de rescrip. lib. vi.

In parochiali Ecclesia reseruata hodie debemus dicere, dudum si quidē oīa beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura. Et non dicimus, dudum siquidem omnes parochiales Ecclesias, prout dicebatur antiquitus.

Quando beneficium est curatum dicimus, dudum siquidem omnia beneficia Ecclesiastica, cum cura & sine cura. Si verò est sine cura, omittamus dicere, cum cura & sine cura, & dicimus, dudum siquidem omnia beneficia Ecclesiastica apud sedem Apostolicam vacantia.

Quando dignitas maior post pontificatem in Cathedralibus vel principalis in collegiatis Ecclesiis vacant, tunc in reseruatione non fit mentio de vtraque, sed solum de vacante. videlicet, dudum siquidem omnes dignitates in collegiatis Ecclesiis, principales tunc vacan.

Clausula dummodo eius dispositio. Clausula, dummodo eius dispositio ad nos hac vice pertineat, nō ponitur ratione reseruatione expresse in litera, quia ex quo reseruatio probatur, certum est quod illius beneficii dispositio ad Papam pertinet, sed ponitur ratione clausulæ generalis, siue præmissio, siue alio quouis modo &c. vnde quando non poneretur alius modus vacationis, quam expressus in reseruatione, tunc omittitur clausula, siue præmissio & illa omissa non ponitur clausula, dummodo eius dispositio.

In clausulis generalibus non debet poni aliqua clausula conditionalis de ipso impetrante. Noua prouisione de reseruato, non debet dici, etiam si per reseruationem ipsius impetrans, quia de factis suis supplicans non debet dubitare, sed de illis certus purè, & simpliciter, & non dubitatiuè, & non conditionaliter exprimere.

In beneficio reseruato quod tenetur per alium occupatum, ponitur clausula, dummodo tempore datæ presentium. & nō dummodo eorum dispositio, & clausula, siue vt præmittitur, siue alio quouis modo vacante repereris. & non dicitur siue præmissio, siue alio &c. vacet &c. vt de reseruatis dici consuevit.

In be-

In beneficio occupato per alium, si non est reseruatum In benefi-
 dicitur, vacauerit, & vacet ad presens licet dilectus filius L. cijs non
 illud obtineat indebitè occupatum, vel in absente, nos vo-reserua-
 lentes dilectum filium N. asserentem, quòd dilectus filius tis, & oc
 P. & c. detinet indebitè occupatum. Ratio est, quia in non cupatit
 reseruatis incipit. Cum itaque sicut accepimus. vnde bene per alios
 sonat, licet dilectus filius. Sed in reseruatis loquitur Papa
 asseritiuè, vt cum itaque parochialis & c. vacet. vnde si se-
 quatur, licet dilectus filius P. illam detineat indebitè occu-
 patam, videtur Papa asserere illi occupantius non com-
 petere Et ideo, quia ibi non cadit bene, postea sequi debet
 quòd pars asserit illum occupare.

In beneficio occupato per A. semper debet iudici com- Commis-
 mitti. quòd vocato dicto A. & aliis qui fuerint euocandi fio.
 Ecclesiam prædictã cuius fructus & c. siue. vt præ mittitur,
 vel aliàs quouis modo & c. repererit beneficiũ vacare, amo
 to exinde dicto A. & quolibet alio illicito detentore. & est
 hoc verum in non reseruatis, sed in reseruatis non dicitur,
 sed solũ ponitur, vocato dicto A. & aliis qui fuerint euo-
 candi Ecclesiam prædictã & c.

Nota, quando vacat dignitas principalis, vel maior post Dudum
 pontificalem apud sedem, tũc datur reseruatio sicut de va siquidem
 cantibus apud sedem, & non de vacantibus ratione princi-
 palitatis, seu beneficis, dicendo sic: dudum siquidẽ omnes
 dignitates, cæteraq; beneficia Ecclesiastica apud sedẽ & c.
 Et tunc ponitur clausula, dummodo eius dispositio, pro-
 pter alios modos vacationis, videlicet, quia non datur re-
 seruatio tanquam de reseruatis ratione principalitatis, vel
 maioritatis: & tunc, quando tunc est dignitas principalis,
 vel maior, debet dici ibi, dum dicit decanatum prædictum
 qui dignitas & c.

Quando verò vacaret extra Curiam, tunc datur refer- Dudum
 uatio tanquam de reseruatis ratione principalitatis, vel ma siquidem
 ioritatis, dicẽdo: dudum siquidem omnes dignitates in col-
 legiatis Ecclesiis principales Et tunc non ponitur clausu-
 la: dummodo eius dispositio & c. quia docetur in Caneclla-
 ria de principalitate, vel maioriãte. & tunc debet dici in
 principio, quòd est dignitas, videlicet, ibi, Cum itaq; post-
 modum

modum decanatus Ecclesiæ &c. qui inibi dignitas &c. Si
verò detinetur per alium occupata, tunc ponitur clausula,
dummodo tempore datæ præsentium &c. Et idem dicen-
dum est in dignitatibus conuentualibus, & præceptoris
generalibus quorumcunque ordinum, nō tamen militia-
rum reseruatīs, per regulas Nicolai V.

Item nota, q̄ si cōferatur canonicatus, & præbendæ, di-
gnitates Ecclesię reseruata, tunc debet intitulari de vtroq̄,
vt dilecto filio Petro Canonico, & Decano Mediolan.

*De iura-
mento.* Et aduerte, q̄ dignitatibus maioribus post Pontificales,
aut principalibus in collegiatis Ecclesiis requiritur iuramē-
tū, vnde si impetrans est præsens iurat in Curia Et nunc si
litera est in forma, dignum, debet poni, inducens p̄ te, vel
aliū eundē A recepto prius ab eo &c. Iuxta formā quā sub
Bulla nostra mittimus introclusam solito iuramento. Si
verò pro absente est in forma gratiosa, vt vite &c. puta, q̄
non debet examinari, quia doctor, vel motu proprio, &
tunc de iuramento præstando non debet fieri mentio, in
litera gratiosa, sed in executoria ibi, inducens te &c.

*De iura-
mento.* Præterea q̄n vacat sola dignitas in Ecclesia cathedrali,
vel collegiata, & non est maior post pōtificalem, nec prin-
cipalis in collegiata, & aliās est reseruata, tunc litera Apo-
stolica debet in omnibus, & per omnia expediri, ac si esset
dignitas maior, vel principalis, excepto quòd de iuramen-
to nulla fit mentio, quia non iuratur nisi ratione dignita-
tis maioris, vel principalis.

Item nota, quòd in vacantibus dicitur apud sedē Apo-
stolicam, diem clausit extremum, apud sedem ipsam vaca-
uerit, & vacet ad præsens, & apud sedē bis repetit, quia pri-
mò ponitur narratiuè, secundo affirmatiuè.

*Constitu-
tio exe-
crabilis.* Nota, q̄ q̄n beneficiū vacat p̄ constitutionem execrabi-
lis, & non fit mentio quanto tempore detinuerat, semper
simpliciter d̄r q̄ beneficium tale vacat ex eo, quia talis ta-
lē parochialem Ecclesiam obtinens, aliam parochialē Ec-
clesiam talem extitit assecutus, tunc ponitur, mandamus
quatenus si est ita &c. Si verò dicatur q̄ detinuerit per an-
num vel tot menses, tunc d̄r, vocatis dicto tali & aliis &c.
& si, vt præmittitur, vacare repereris &c.

Nota,

Nota, q̄ in literis Apostolicis semper gratiosa debet esse de per se, & executoria in alia litera, & hoc per Cancellariam, quia per Cameram possunt poni gratiosa & executoria in vna litera.

Aduerte, q̄ quando beneficium reseruatū, de quo p̄uidet successor, vacauit tempore obitus p̄decessoris, in principio non debet narrari reseruatō, sed dicitur hoc modo, Dilecto filio &c. Cū itaque tale beneficium vacauerit, & vacet ad p̄sens, nullusque de illo p̄ter nos hac vice pro eo q̄ nos dudum &c. & narratur reseruatō hic.

Item, q̄ quando beneficium est de iure reseruatū, sicut q̄n vacat apud sedem, tūc debet narrari in principio iuris, videlicet, Papæ, & nunquam fit mētio de declaratione q̄ remanserint affecta, quia remittitur iuri, sed fit simpliciter, scilicet, nullusque de illo p̄ter Roman. Pontificem hac vice &c. reseruatione & decreto obfistentibus supra dictis &c.

Item non obstan. quando narratur, & postea sequitur aliud dicitur obtinere, si verò non sequitur aliud, dicitur noscitur obtinere.

In vicaria perpetua parochialis Ecclesiæ, quando de illa p̄uidetur, debet poni clausula, admitti &c.

Nota, q̄ monasteria monialium de stilo Cancellariæ nunquā sunt reseruata, etiam si vacarent per liberā resignationem in Curia in manibus Papæ & ita. d. A. d. Cor de cōsilio p̄sidentiu in parco. & d. Spoletanen. expediuit quoddam monasterium monialium Mediolanen. vacan. per liberam cessionem in manibus Papæ, quia non erat reseruatū. & posuit in litera de simili consensu, q̄ alia, pro qua fuerat supplicatum p̄feratur in Abbatissam, si ad hoc Conuentus dicti Monasterii accederet assensus. Nota, q̄ hodie datur reseruatō de Monasterio Monialium per obitum, vel resignationem vacan. in Curia.

Sequuntur beneficia reseruata generaliter.

OMnes dignitates etiam Patriarchales, & beneficia vacantia apud sedem Apostolicam.

Item, beneficia per dispositionem, priuationem, translationem,

K tionem,